

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΔΙ

Σε 2000 τόνους περίπου έφτασε η φετινή παραγωγή λαδιού στην επαρχία μας. Εκτός από αυτό υπήρχε και μία σοβαρή ποσότητα παλιάς εσοδείας στα χέρια των παραγωγών. Παλιό και καινούργιο, οι παραγωγοί αναγκάστηκαν να κρατήσουν όσο χρειάζονται για φαγητό και το υπόλοιπο παρέδωσαν στην κρατική συγκέντρωση, γιατί ανακοινώθηκε πως το παλιό μετά τις 15 Απριλίου (ύστερ' από 3—4 παρατάσεις) δεν θάχουν δικαίωμα να το παραδώσουν, ενώ για το νέο έχει γνωστοποιηθεί πως μπορεί να παραδοθεί στην κρατική συγκέντρωση μέχρι τις 30 Οκτωβρίου.

Έτσι πολλοί παραγωγοί που φύλαγαν μικρές ή μεγάλες ποσότητες λαδιού για να καλύψουν κάποια μελλοντική τους ανάγκη, τώρα υποχρεώθηκαν να το παραδώσουν, να πάρουν χαρτονομίσματα και να υποστούν τις συνέπειες του πληθωρισμού, αν δεν μπορούσαν ή δεν τους αρκούσαν για να κάνουν μία συμπεριφορά τοποθέτησης.

Όπως συμβαίνει συνήθως, τα περισσότερα λάδια της Επαρχίας μας ήταν και φέτος χαμηλόβαθμα και έτσι για γραμμές πληρωθέντων 115 δρχ. το κιλό, για 1,5 οξύ 109 δρχ., για το 3 οξύ 102 δρχ., ενώ για τα βαρύτερα τα οποία χαρακτηρίζονται μη βρώσιμα η τιμή είναι πολύ χαμηλή. Στην τιμή αυτή προστέθηκαν σε όλα λάδια παραδίδονταν μετά την 1η Φεβρουαρίου 0,85 δρχ. κατά κιλό για κάθε μήνα και από 6η Απριλίου, ύστερ' από αναμόρφωση της λογιστικής μονάδας στην ΕΟΚ, προστίθενται 3 περίπου δρχ. στο κιλό. Μά με τις προσαυξήσεις αυτές θα πληρωθούν ελάχιστες ποσότητες λαδιού, γιατί το σύνολο σχεδόν έχει παραδοθεί μέσα στο Φλεβάρη και Μάρτη. Από τις παραπάνω τιμές θα πρέπει να αφαιρεθούν 1ο) περίπου Ξ.Υ.Υ., 5ο) Ν.Δ. 759)78, 1,20 χαρτόσημο και 0,01ο) Υ)Τ.Α.Υ.Σ.Ο. Σύνολο 7,21ο)ο κρατήσεως.

Έτσι έφυγε η φετινή παραγωγή του λαδιού που θεωρήθηκε σχετικώς καλή, χωρίς να κερδίσει τίποτε κανένας από τους παραγωγούς. Πέρα από το λάδι του σπιτιού τους και την πληρωμή των εξόδων συλλογής και καλλιέργειας, για όσους χρησιμοποιούν εργατικά χέρια, δεν έμεινε τίποτε για κέρδος που πρέπει να έχει ο παραγωγός από τη μικρή ή μεγάλη περι-

ουσία που διαθέτει. Μά και όσοι δεν χρησιμοποιούν ξένα εργατικά χέρια, πέρα από ένα μέσο μεροκάματο δικό τους, κανένα άλλο κέρδος δεν έχουν. Γιατί όλα αυτά;

Όταν στο φύλλο των Β.Ν. του περασμένου Αυγούστου ζητούσαμε τον καθορισμό τιμής του λαδιού σε 180 δρχ. και οι διάφορες συνεταιριστικές και αγροτικές οργανώσεις περιορίστηκαν να ζητήσουν 130 δρχ., τα αιτήματα αυτά θεωρήθηκαν υπερβολικά. Και το επίσημο κράτος καθόρισε τις τιμές που αναφέραμε στην αρχή, τιμές που μάς επιβλήθηκαν υποχρεωτικά ύστερ' από την ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ο.Κ.

Μά όταν τα λιπάσματα αυξήθηκαν περισσότερο από 50ο), όταν ο τόκος των αγροτικών δανείων αυξάνεται 100ο) και από 7,5 γίνεται 15ο), όταν το ζευγάρι των εργατών από 1700 ή 1800 φτάνει τις 2.400 με 2.500 δρχ., όταν η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ, τα ΕΛΤΑ αυξάνουν τα τιμολόγια τους από 50—100ο) για να περιοριστούμε μονάχα σε όσα ελέγχονται άμεσα από το Κράτος και να μην επεκταθούμε σε συγκρίσεις με βιομηχανικά ή βιοτεχνικά προϊόντα, με ποιά δίκαιο κρατούμε το λάδι στην τιμή γύρω από τις 100 δραχμές; Μια οκά λάδι (1280 γραμμάρια) δίνουμε παλαιότερα και παίρναμε 500 δράμα (1600 γραμ.) βακαλάο. Τώρα χρειάζονται δυο κιλά λάδι για ένα κιλό βακαλάο.

Χρόνια τώρα σε διαμαρτυρίες των αγροτικών φρέων δίνεται η απάντηση: Δίνουμε στο λάδι αύξηση 5ο), 10ο) και πέρυσι δώσαμε 20ο). Από 60 δρχ. που ήταν πριν από πέντε χρόνια έγινε 100 δρχ. αύξηση 40ο). Μά όταν τα άλλα είδη έχουν ανέβει στα ίδια χρόνια 100, 200 ή και 300ο), γιατί το λάδι να στέκεται στο 40ο);

Αυτά για το παρελθόν. Μά δυστυχώς και για το μέλλον η ίδια και χειρότερη τακτική διαγράφεται.

Στη σύσκεψη των υπουργών Γεωργίας των μελών — κρατών της ΕΟΚ, που έγινε στα τέλη του Μάρτη και στην οποία καθορίστηκαν οι τιμές των αγροτικών προϊόντων για τη νέα εσοδεία 1981 — 1982, αποφασίστηκε για το λάδι αύξηση 10ο). Δεν ξέρουμε ακόμη με βάση ποιά τιμή θα καθορι-

στεί το 10ο). Μία άποψη μιλά για τη μέση τιμή των τριών τελευταίων ετών. Εμείς δε λέμε για αυτήν, αλλά παίρνουμε την πιο ευνοϊκή, των 120 δρχ. όπως έχει σήμερα η τιμή λαδιού σε γραμμές. Επομένως η νέα τιμή θα είναι 132 δρχ. Μά μπορούμε να μιλούμε για τιμή λαδιού 132 δρχ. το Δεκέμβριο του 1981, που θ' αρχίσει η νέα σοδεία στον τόπο μας με την άνοδο που παίρνει καθημερινά ο τιμάριθμος;

Τις συνέπειες της τέτοιας ελαϊκής πολιτικής τις βλέπουμε ολοκάθαρες. Χιλιάδες ελαιόδεντρα εγκαταλείπονται χρόνο με το χρόνο. Με μία ματιά σ' όλη την επαρχία θά το διαπιστώσει κανείς αμέσως. Οι παραγωγοί τ'α εγκαταλείπουν και φεύγουν. Ένα μέρος στράφηκε στην καλλιέργεια της μπανάνας και των πρώιμων κηπευτικών, μά κι αυτών η μοίρα, τουλάχιστο τον τελευταίο χρόνο, δεν ήταν καλύτερη. (Μία άλλη φορά θ' αναφερθούμε και σ' αυτά).

Μόνο ριζική αλλαγή στην κρατική ελαϊκή πολιτική θά περιώσει από την ερήμωση όχι μονάχα τη δική μας επαρχία μά και πολλές άλλες που έχουν για βασικό προΐόν το λάδι:

—Εξισορρόπηση της τιμής του λαδιού με τα υπόλοιπα είδη, σύμφωνα με το ύψος του τιμάριθμου. ....

—Μείωση του κόστους παραγωγής με χαμηλότοκα δάνεια και μείωση της τιμής των λιπασμάτων,

—Διάνοξη αγροτικών δρόμων σ' όλες τις αγροτικές περιοχές.

—Επέκταση των δικτύων για την άρδευση των ελαιόδέντρων.

—Δημιουργία συνεργείων για το κλάδεμα και το όργωμα των ελαιόδέντρων.

—Δημιουργία μονάδας για την τυποποίηση του λαδιού στην επαρχία μας.

Νά οι βασικοί στόχοι, γύρω από τους οποίους θά πρέπει να κινηθούν οι ελαιοπαραγωγοί της Επαρχίας μας, πριν αναγκαστούν να εγκαταλείψουν την ελαιοκαλλιέργεια.

Η ρεαλιστική αντιμετώπιση όλων των παραπάνω από το επίσημο κράτος, είναι αναγκαία και πρέπει να γίνει χωρίς καθυστέρηση, για να μην αντιμετωπίσει το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα της ερήμωσης της υπαίθρου.

Η ΒΙΑΝΝΟΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

Του κ. Γ. ΠΑΠΑΜΑΤΘΑΙΑΚΗ-ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

— 20 —

Ασφαλώς δεν είναι σκοπός μου να προβώ, έστω και σε μία συνοπτική εξέταση των διαφορών αυτών πηγών ενέργειας. Θά σταθώ όμως στην ηλιακή ενέργεια, γιατί αυτή η πηγή με τα δεδομένα της Βιάννου θά ή-

ταν δυνατό μελλοντικά να παίξει ένα σοβαρότερο ρόλο με εγκαταστάσεις ευρύτερης εκμετάλλευσης. Οι κυριότεροι τρόποι, με τους οποίους μπορούμε σήμερα να μετατρέψουμε την ηλιακή ακτινοβολία σε εκμεταλλεύσιμη ενέργεια, είναι οι παρα-

κάτω:
— Με ηλιακούς συλλέκτες και απορροφητές. Η μέθοδος εφαρμόζεται κυρίως για χαμηλές θερμοκρασίες και χρησιμοποιείται κάθε μέρα και περισσότερο στην παρασκευή του ζεστού νερού χρήσης.
— Άμεσημετατροπή της ηλιακής ακτινοβολίας σε ηλεκτρική ενέργεια με τα φωτοβολταϊκά κύτταρα.

— Χρησιμοποίηση της ηλιακής ακτινοβολίας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη βοήθεια θερμοηλεκτρικών σταθμών, σε θερμοκρασίες που μπορούν να φθάσουν μέχρι τους 1.000 βαθμούς C.
— Εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας με τρόπους φανταστικούς σήμερα, όπως με δορυφόρους ηλιακής ενέργειας κ.λ.π.

Η μέθοδος των συλλεκτών — απορροφητών της ηλιακής ακτινοβολίας για θερμοκρασίες μέχρι 200 βαθμ. Κελσίου έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια σημαντικά. Ήδη μεταξύ της Γερμανικής και Ελληνικής Κυβέρνησης έχει υπογραφεί μία σύμβαση, με την οποία προβλέπεται η κατασκευή μίας ηλιακής εγκατάστασης για την εξυπηρέτηση ενός οικισμού 500 περίπου διαμερισμάτων κοντά στην Αθήνα. Η εγκατάσταση, που προβλέπεται να γίνει, θά εξυπηρετεί τις ανάγκες του οικισμού σε θέρμανση και ζεστό νερό χρήσης. Οι προκαταρκτικοί υπολογισμοί δείχνουν πως θά ήταν δυνατό να μειωθεί η κατανάλωση πετρελαίου, που θά 'χε ανάγκη ο παραπάνω οικισμός, για τις προαναφερόμενες ανάγκες κατά 90ο) περίπου.

Παράλληλα με το σχέδιο αυτό θά μελετηθεί και ο τρόπος

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

Ύστερα από το σημείωμα των Β.Ν. για τους βουλευτές του Ν. Ηρακλείου, που δημοσιεύσαμε στο προηγούμενο φύλλο, πήραμε το γράμμα που ακολουθεί από τον βουλευτή κ. Κώστα Ασάνη:

Στο φύλλο του περασμένου Μάρτη της έγκριτης εφημερίδας σας, και στη στήλη «ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ» δημοσιεύσατε σχόλιο — επικύρωση για τους «βουλευτές του Νομού Ηρακλείου» που δικαιολογεί την παρέμβασή μου και που ασφαλώς θά θελήσετε να δημοσιεύσετε.

Προσυπογράφω και υπερθεματίζω το σχόλιό σας στο μέτρο που αναφέρεται στους κυβερνητικούς βουλευτές, επειδή όμως δεν κάνετε αυτή την ουσιαστική διάκριση, επιτρέψτε μου τις παρακάτω απόψεις.

Καταρχήν συμφωνώ μαζί σας, όταν γράφετε:

«Ενώστε τη φωνή σας με τη φωνή των Βιαννιτών για την επίλυση προβλημάτων...» και αυτό, όπως θά σας αποδείξω, γίνεται συστηματικά τουλάχιστον από τους βουλευτές του ΠΑ.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

Όμως δεν μπορώ να συμφωνήσω στην πολιτική άποψη που εκφράζεται με την αναφορά σας «Ποιός λίγο, ποιός περισσότερο, όλοι σας έχετε ψηφοφόρους στη Βιάννο, έτσι χρέος σας κλπ...».

Έχουμε χρέος και την τιμή να εκπροσωπούμε το λαό του Νομού Ηρακλείου — και όλο τον ελληνικό — χωρίς καμιά ιδιαίτερη ρότση από το ποιοί μάς ψήφισαν. Είναι δοσμένο το χρέος και η τιμή της αντιπροσωπείας και του λαού της Βιάννου και σ' αυτή την ιερότητα της αντιπροσωπείας δεν χωρεί καμιά μικροκομματική και πολύ περισσότερο προσωπική συναλλαγή.

Η επαρχία Βιάννου είναι εγκαταλεημένη, όπως γενικότερα η υπαίθρος του Νομού, και η ευθύνη παραμένει ακέραιη σ' αυτούς που συμμετέχουν στις ευθύνες του Κυβερνητικού Κομματος της Δεξιάς.

Δικό μας χρέος η συμπάροσταση στους αγώνες του λαού της Βιάννου και η μεταφορά της αγωνιστικής φωνής του στα κέντρα εξουσίας «Βουλή, Κυβέρνηση, Σ.Ο.Κ.

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 4

Τά χωριά της Έπορχίας Βιάννου

6. ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΙ

Του κ. Γιάννη Νεραντζάκη
τ. Διευθ. Δημ. Σχολ. Άνω Βιάννου

Τ' όμορφο δροσερό χωριό, το γεμάτο νερά και βλάστηση, το χωριό του φίλου μου του Λευτέρη. Κτισμένο στα νότια πρόβουνα της Δίκτης, κοιτάζει προς το όμορφο Λιδικό.

Η Κοινότητα άποτελείται από τρεις ξεχωριστούς οικισμούς. Ο βορειότερος είναι το καθαυτό Κεφαλοβρύσι. Το παλιό χωριό με τα νερά του, τα περιβόλια του, τα παραδοσιακά σπίτια, με τις λουλουδιασμένες αλύδες τους, τους νερόμυλους, με τα όμορφα παλιά δρομάκια του, που στρίβουν μέσα στο χωριό ζερβά δεξιά, πάνω κάτω. Όμορφα παλιά σπίτια με καμαρατά υπέρθυρα, σίδερα στα παραθύρια, φεγγίτες κι άνηφοράδες, συνυπάρχουν με τα σύγχρονα «πολιτισμένα» σπίτια με τις ταράτσες και τις τσιμεντο-

κόλונες...
Κι όξω απ' τα παλιά τά σπίτια, συμπληρωτικές γριούλες και απημονερά γέροι, κάθονται στο «Λιατσάκι» της προσαργατινής, κλώθουνε τις ρόκες τους αυτές, πλαιζούνε το κομπολογάκι τους εκείνοι.

Προχωρώ και φτάνω απ' όξω από τον Άι—Γιάννη — Ευαγγελισμό. Παλιά όμορφη έκκλησούλα. Έχει επιγραφή 1834, τότε φαίνεται κτίστηκε ή μάλλον —κατά την γνώμη μου — άνακαινίστηκε, στη θέση πολύ παλαιότερης. Έχει ώραίο, παλιό ξυλόγλυπτο τέμπλο, κι όμορφες φορητές εικόνες. Η αρχαιολογική ύπηρεσία έχει ένδιαφερθεί και θεωρεί το ναό έναν από τους πιο παλιούς και σημαντικούς της επαρχίας. Τά έξαπτέ-

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 2

Για να γνωρίσουμε τά ξένα μέρη ΟΡΟΣ ΣΙΝΑ - ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ

Του κ. Γιώργου Τζορτζάκη

4ο (συνέχεια από το φύλλο 54)

Η λειτουργία στο έκκλησάκι τέλειωσε όταν άρχιζε να άνατέλλει ο ήλιος και να φωτίζει μία μία τις πολύχρωμες γρανιτένες κορφές του Σινά, να φωτίζει μακριά άλλες χώρες και θάλασσες. Θάμα μεγαλόπρεπο, τόπος που ο άνθρωπος

έκστασιάζεται και χάνει το γήινο έαυτό του. Στην επιστροφή, στο δρόμο μας, το σπήλαιο όπου μάνας ο προφήτης Ήλιος.

Η κούραση στα πόδια και στο κορμί, από την άνάβωση στην Άγιο Κορυφή, μπορούμε να πούμε

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στή σελίδα 3

ΤΑ «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

ΕΥΧΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΟΥΣ
ΚΑΙ Σ' ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΕΣ

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Υγειονομικός Σταθμός Βιάννου	22205
Ίατρείο Άγροτικό Πεύκου	31377
Χωροφυλακή Υποδιοίκηση Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκειο	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουργείον)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλάβαι)	12
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαϊμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22404
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρτσάκης Έμμανουήλ — Δουτράκι	22103
Δασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χαιζάκης Ίωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ίωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:

Η κ. Καλλιόπη σούζ. Κωνινού Αγγουράκη γέννησε αγόρι.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:

Ιωάννης Γ. Σπανάκης και Αλίκη Β. Πετούση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ευχαριστώ πολύ το Φιλόπτιχο Ταμείο Βιάννου για το σημαντικό ποσό που μου διέθεσε, ώστε να μπορέσω να πάω το ανόητο παιδί μου στο εξωτερικό για θεραπεία.

ΝΙΚ. ΧΑΛΚΟΥΣΗΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Το Σωματείο Κρητών «ΜΑ-ΔΑΡΕΣ» με γράμματα που μάς έστειλε ευχαριστεί το δικηγόρο κ. Μιχάλη Τσαγκαράκη και τον κ. Θεοδ. Ι. Βαρθολομαίου για την οικονομική ενίσχυση του Σωματείου τους.

ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΧΟΡΟΥ

Ο χορός του ΔΙΑΒΑΘΗ στην Αθήνα που είχε οριστεί για τις 9 Μαρτίου, αναβλήθηκε, ύστερ' από τους σεισμούς της 24ης Φεβρουαρίου. Όπως πληροφορηθήκαμε τελικά ματαιώθηκε. Ευχές για καλύτερες συνθήκες του χρόνου και να χορέψουν οι συνεπαρχιώτες μας της Αθήνας με περισσότερο κέφι.

ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΙΑΝΝΟΥ

•ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1

ρυγα και τά ιερά σκεύη της θείας ευχαριστίας είναι μπρούτζινα πολύ παλιά, ίσως 200 χρόνων. Ο καλός και φιλότιμος Ιερέας τους, ο παππά—Δημήτρης, τα ξέρει όλα αυτά και προστατεύει πολύ τις εκκλησίες του. Πιο πάνω από το Κεφαλοβρύσι αρχίζει άγρια και κατακρησάλη φύση, με δάση πάνω από 2400 στρέμματα, λακκιά καλλιεργημένα, βοσκότοποι που ανηφορίζουν ως την κορυφή της Δίκτης.

Πάνω στον κεντρικό δρόμο 'Ηρακλείου — Βιάννου — 'Ιεράπετρας, στο 73ο χιλιόμετρο, είναι ο «Συνοικισμός». Κτίστηκε γύρω και κάτω από το δρόμο, μετά την καταστροφή του Σεπτεμβρίου 1943, από το 'Υπουργείο 'Ανοικοδομήσεως και δόθηκαν τα σπίτια στους δικαιούχους. 'Εδώ βρίσκεται ο παλιός ναός του 'Αγίου Γεωργίου. Είναι πολύ παλιά εκκλησία. Λένε πως πριν από την Τουρκοκρατία ήταν του 'Αγίου Μάμαντος και πως οι Τούρκοι τον είχαν κάνει τζαμί. 'Υπάρχει θρύλος πως είχε χρυσή καμπάνα με «χρυσή φωνή», που την έχουν κρύψει οι πιστοί Χριστιανοί κόπου εκεί στις Ν.Δ. στη

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

Στην Παγκρήτια Ένωση Αθηνών έγιναν, τον περασμένο μήνα, αρχαιρσίες για την ανάδειξη νέας Διοίκησης. Στο Διοικητικό Συμβούλιο εκλέχθηκε ο συνεπαρχιώτης δικηγόρος κ. Μιχ. Παντουβάκης.

λιές και χάλιαρα, κανείς δεν ξέρει πού. 'Ότι σε άγριες χειμωνιάτικες νύκτες, όταν μαίνονται τα στοιχεία της φύσης κι ο άγριος βορράς καβαλάρης στο γρήγορο άτι του, κατακουκουνά άγρια την φύση, λένε ότι άκούεται το χρυσό καμπανακτύπημα της κρυμμένης καμπάνας, λένε, λένε, και τί δέ λένε οι παλιοί, οι πολύ παλιοί, οι γεμάτοι πίστη και θεοσεβειότητα χωριανοί μας.

'Εδώ στο Συνοικισμό είναι τα κεντρικά καφενεία, εδώ το Σχολείο, εδώ δικάζονται οι συντοπίτες μας του μέσα δήμου άπ' το μεταδοτικό δικαστήριο, που έρχονται μία φορά το μήνα.

(Συνεχίζεται)

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΒΙΑΝΝΟΥ

Όπως πληροφορηθήκατε, ο Σύλλογος Γυναικών Βιάννου, ανάμεσα στις άλλες εκδηλώσεις του, ετοιμάζει και μία εξόρμηση για το καθάρισμα του χωριού, με την ευκαιρία της άνοιξης και των εορτών του Πάσχα. Συγκέντρωση και απόρριψη σκουπιδιών, άπρισμα κ.λ.π.

'Ετσι, οι γυναίκες της Βιάννου μαζί με το νοικοκύρεμα των σπιτιών τους φροντίζουν και για το νοικοκύρεμα του χωριού. Σ' αυτή την προσπάθεια χρειάζεται η συμπαράσταση όλο της μεγάλης και δουλειά από τις νέες και τους νέους.

Μία καλή κι ευγενική προσπάθεια που πρέπει να γενικευτεί σ' όλα τα χωριά της επαρχίας.

ΜΕΓΑΛΗ ΠΕΜΠΤΗ ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

Του κ. Γιάννη Νερατζάκη

Ο Γιάννης ο Νέρης δεν έχει δραχμή τσακιστή στην τσέπη του. Χθες βράδυ ήρθε στο χωριό από τη χώρα και γύριζε παρέα με τους φίλους του στην πλατεία του χωριού. Βόλιπα μέχρι τα Καμαράκια και πάλι δόλιπα μέχρι τη Μέσα Καμάρα. Παρέα του ο Γιάννης της Καντικής ο Μανώλης ο Βαρδιατζής, ο Γιάννης ο Κασπατάκης, ο Μανώλης του Μιχαλάκη.

Περνούμε από το μεγάλο πλάτανο, έξω από το Σχολείο, κι ο 'Αποστόλης γελαστός στην πόρτα του μαγαζιού του του φωνάζει:

—Γιανιό, νά σου πω! 'Επαέ 'ναι ένας κύριος από το Χριστό, ήρθε από τη χώρα με τ' άμάξι. Θέλει νά πάει στο Χριστό. 'Εσείς έχετε καλό μούλαρι, θές νά τότε πές;

Ο Γιάννης παραπομπώνει, οι φίλοι του προχωρούν και σκέφτεται πως δεν έχει δεκάρα, κι ο κύριος του είναι μπορεί νά του δώσει. Μεγάλη Τετάρτη σήμερο, αύριο Μεγάλη Πέμπτη και σ' εδύ τρεις μέρες Μεγάλη Λαμπρή. Είναι γάμος στο Λουτράκι. Παντρεύεται ο Χαρίλαος του παππά—'Αντώνη, είναι καλεσμένος, θέλει χάρισμα, μπαξίσι του λυράρη, παρέες. —Νά τότε πές θέλω, μπάριμπα 'Αποστόλη, Πού'ναι; Τόνε φωνάζει, συμφωνούν τον «κίρα» και πάει στην Πλάκα και λέει του κυρού ντου:

—Θά πάω άγώι στο Χριστό έσαν καλό άνθρωπο, ταχινή ταχινή, με το μούλαρι.

Ο κύριος του, παλιός άγαγι άτης, παλιός κिरατζής πού'χε πάει και στη Στεία και στο Λασιθί και στη Νεάπολη με το μούλαρι ξένους, λέει του γιου ντου:

—Μωρέ σύ κουζούλακα, 'Ο Χριστός είναι άλάργο τόπος. Πά-

νω από όχτω άρες θές νά πές και νά λαλείς γερά—γερά. Άν τέχεις έστ' πεζοπορία τοσεάς άρες; Κάτσε στ' αυγά σου. Κάτσε έκειά που κάθεται τέτοιες μέρες. Μεγαλοδομάδα, καθαρές θέλει νά'ναι στο σπίτι ντου ή στο δικούς του. 'Όφαργάς ήρθε, ήλιπες άπου το Γενάρη, κάτσε νά σε δοίμε. Μή μπαίνεις σε έστα ταραχτά. 'Εστ' άμάθητος και σ' έστα δρόμους θά ξεκάμεις και στ' άρβύλες σου και θά πομείνεις άξυπόλυτος. 'Υστερά 'ναι κι οι Γερμανοί. Γιατές είναι μπορεί νά σου τύχει; Μήν έχεις κανένα κακό συναπάντημα.

—'Εγώ 'πα πως θά τότε πιάω και θά πάω.

—'Ασ' τονε νά πάει, λέει του κυρού ντου ή μάνα ντου. 'Ασ' τονε, θά χαρτζιλικωθεί και θά γνωρίσει κι άλάργο τόπος.

'Ετάισε καλά το μούλαρι ο κύριος του, του βάλε κι ένα άξάι ταχινή ταχινή. Τό πότισε στη Φανάρα, τόστρωσε, του'βαλε και μία καλή πατανία και τό'δωσε του Γιάννη.

—Γιάε, νά τό λαλείς στρωτά κι άμορφα, νά τόπροσέχεις, κι έκειά που θά ξαμείνεις, φρόνιμα.

Ο ξένος έτρε κοιμηθεί στο «ξενοδοχείο» του Κόπελου. Πήγε ο Γιάννης, φόρτωσε τά μπράτση του στο μούλαρι, έβαλε την πατανία μεσοδόμαρα, κι ο Μαρκό πούλος (έστά λέγανε τόν ξένο) καθολίκεψε και ξεκίνησαν.

'Ηταν Μ. Πέμπτη του 1943 Κατοχή, μαυρίλα, άστροπέλεκι. Μά ή φύση άμορφη, άνοιξιάτικη μυρωμένη. Πέρασαν την 'Απάνω Πλάκα, άνηφορίσανε στη Ρουσα Κεφάλα, στο Μεσοδάκι. Γελστός ο ξένος σιγοτραγουδούσε. Πήγαινε νά κάνει διακαπές στο χωριό, άπού'τονε δασκάλα ή γυναίκα του. Καλός

• Συνέχεια στη σελίδα 3

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Με νέα σύνθεση και ανανεωμένες δυνάμεις η ομάδα του 'Ομιλου Φιλάθλων Βιάννου μπήκε στο στίβο για το πρωτάθλημα του 1981.

Η ποδοσφαιρική ομάδα του «Πατούχα» αποτελείται από τους:

Ξενικήκη Μανόλη, Ραπτάκη Φιλήμονα, Καμπανό, Γιώργη, Μαγκουφάκη Μανόλη, Παπαδογιαννάκη Νικ., Λουλάκη Βαγγέλη, Λουλάκη Μανόλη, Παπαδογιαννάκη Στέλιο, Χαλκιαδάκη Γιώργη, Σκραφνάκη Γιώργη, Τσαγκαράκη Ιάκωβο, Καπετανάκη Νικο, Καραπαθάκη Χαράλαμμο, Δαμουλάκη Χαράλαμμο, Κοντονασάκη Αιμίλιο, και Αγαπάκη Μιχάλη.

Η πρώτη συνάντηση έγινε στο γήπεδο του Πατούχα στις 6 Απριλίου με την ομάδα Κάτω Χωριού της Ιεράπετρας. Το

παιχνίδι είχε πολύ ενδιαφέρον και το παρακολούθησαν πολλοί Βιαννίτες απ' όλα τα χωριά της επαρχίας. Το αποτέλεσμα ήταν Πατούχος 3 Κάτω Χωριό 1.

Στις 12 Απριλίου έγινε δεύτερο παιχνίδι με τον Ολυμπιακό Χερσονήσου στο γήπεδο Μαλλίων και με αποτέλεσμα: Ολυμπιακός 3 Πατούχος 0.

Γιά νά ανταποκριθεί όμως στις απαιτήσεις για μία καλή εμφάνιση της η ομάδα του ΠΑΤΟΥΧΑ σ' όλο το διάστημα του αγώνα, θά πρέπει νά ξεπεραστούν πολλές δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Γι' αυτό όλοι οι φιλάθλοι της επαρχίας πρέπει να ενισχύσουν όσο γίνεται περισσότερο την ομάδα στέλνοντας στον Ταμία το βοήθημά τους με ταχυδρομική επιταγή ή άλλο τρόπο, μά παράλληλα και με την ηθική συμπαράσταση όλων.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Του κ. Γιώργη Θεοδοσάκη

Στις εργασίες αυτές περικλείω κορφολογήματα μιάς γλώσσας πέρα από τη δημοτική και την καθαρεύουσα. (λαϊκή λαλιά) Μιάς γλώσσας που σε γενικό σύμπερασμα δεν πλάστηκε από μία κάποια τάξη για νά ικανοποιεί άπλω τις ανάγκες της, αλλά που δημιουργήθηκε από όληκερη την κοινωνία της επαρχίας μου με τις προσπάθειες πολλών γενεών, για άλκερη της κοινωνίας (όχι μόνο της επαρχίας μά και του νομού μου).

Η επικράτηση του τεχνολογικού πολιτισμού, ή εξέλιξη και ή μεταβολή της δομής της κοινωνίας θά μετατρέψουν σύντομα τη γλώσσα αυτή σε νεκρή και άμιλητη.

«ΠΟΙΜΕΝΙΚΑ»

Διαλογιζόμενος τούτο το μελλοντικό και λυπηρό γλωσσικό ζήτημα επιμύθηκα τις εύθυνες των ειδικών και συνένευσα τη λαογραφία του τόπου μου με τη γλώσσα που ξεψυχά καθημερινά.

'Ετσι όσα θ' ακολουθήσουν δεν παρουσιάζουν μόνο λαογραφικό μά και γλωσσικό ενδιαφέρον. Ένα τρίτο στοιχείο που θέλω νά τονίσω ιδιαίτερα είναι ότι και από άπόψεως θεμάτων μά από άποψεως φόρμας και επεξεργασίας οι εργασίες μου είναι μοναδικές στο χώρο της λαογραφίας.

Οι άναγνώστες άς έχτιμήσουν κι αυτό.

Γιώργης Ν. Θεοδοσάκης
Κάτω Χόντρος Βιάννου
1 Σεπτεμβρίου 1980

ΑΠΟ ΤΟ ΧΟΝΤΡΟ ΒΙΑΝΝΟΥ

Μία γλωσσολαογραφική έρευνα βασισμένη στην αφήγηση των βοσκών:

ΜΙΧΑΛΗ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗ (ΧΑΙΡΕΤΗ)
ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΕΡΑΜΠΕΛΙΩΤΑΚΗ
ΜΑΝΩΛΗ ΧΕΡΣΟΝΙΩΤΑΚΗ

ΕΤΩΝ 60
» 43
» 60

Η έρευνα αυτή περιλαμβάνει:

- ΚΕΦ. 1ο ΤΟ ΜΙΤΑΤΟ
- » 2ο ΤΟ ΚΩΛΟΚΟΥΡΙΣΜΑ
- » 3ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΜΑΤΑ
- » 4ο ΑΡΡΩΣΤΙΕΣ ΠΡΟΒΑΤΩΝ
- » 5ο ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ
- » 6ο ΣΑΜΙΕΣ
- » 7ο ΤΑ ΒΟΣΚΟΣΚΥΛΑ

ΤΟ ΜΙΤΑΤΟ 'Η ΜΑΝΤΡΑ

Οι βοσκοί του χωριού μου χρησιμοποιούν και τά δυό, ενώ ο υπόλοιπος λαός μόνο τη λέξη «μάντρα».

Η μάντρα περιλαμβάνει τούς εξής χώρους:

«Τό μίτατο»: το μετόχι ή τό σπίτι που ξυμένει ο βοσκός και όπου κάνει και τις τυροκομικές εργασίες. Σε πολλές μάντρες πλάι στο μετόχι υπάρχει ένα μικρό σπίτι για την αποθήκεψη του τυριού και λέγεται «τυροκέλι».

«μάντρα»: το γυρόφραχτο μέρος που μέσα μαντρίζονται τά πρόβατα.

'Εχει γύρω γύρω ένα «τράφο» (τοίχο) από πέτρες και πάνω σ' αυτό τον τοίχο κλαδιά πετρωμένα, για νά μήν πηδούν προς τά έξω τά πρόβατα.

Όλος αυτός ο χώρος της μάντρας χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

1ο Χειμερινό (τό): Ο πιο απάνεμος τόπος για νά ξεχειμωλιάσουν τά πρόβατα.

2ο εγγαλομάντρι (τό): Εκεί

πού αρμέγει ο βοσκός τά πρόβατα.

3ο Φράχτης (ο): Εκεί που είναι ελεύθερα τά πρόβατα και τη νύχτα «θέτει» (κοιμάται) τό καθένα όπου θέλει.

4ο Στερινομάντρα (η): Ο χώρος που μπαίνουν «τά στείρα» (εκείνα που δε βγάνουν γάλα) για νά μήν «μονιταρίζουν» (ενώνονται) με τ' έγγαλα και βυζαίνουν γάλα.

Οι χώροι που αφήνονται στη μάντρα για την έξοδο και είσοδο των προβάτων λέγονται «πορτίστες». Οι πορτίστες κλείνουν με κλαδιά που λέγονται «πορόκλαδα», (κλαδιά από αργουλίδα — αγριελιά).

Επικρατεί κι η παρακάτω συνήθεια για τη μάντρα: 'Όποιος επισκεφτεί τη μάντρα πρέπει απαραίτητως νά κρατά και κάτι στους βοσκούς. Συνήθως βάνουν μέσα σ' ένα ντρούβα ένα μπουκάλι ρακή, ένα ψωμί, ένα πακέτο τσιγάρα. 'Όταν φύγει, ο βοσκός του δίνει μία μισήθρα. Την παίρνει και τού λέει: —Ευχαριστώ, νά 'σαι καλά και τ' άλλο σεφέρι με τό καλό.

'Όποιος τύχει νά περάσει από τη μάντρα τρώει και πίνει δωρεάν. Γι' αυτό επικράτησε και η φράση «ντά είναι τ' ναι παέ, μάντρα».

Ο ΚΑΙΡΟΣ

Συνεχίστηκαν και τό μήνα που πέρασε οι ανοιξιάτικες ζέστες. Έτσι όλο τό Μάρτη και τόν Απρίλη μέχρι τώρα δεν έβρεξε καθόλου. Η γή στεγνώσανε και καμιά καλλιέργεια στις ελιές και τά περβόλια δεν μπορεί νά γίνει. Έτσι, παρά τή βαρχειμωνία του τριμήνου Δεκέμβρη — Φλεβάρη, τό απότομο σταμάτημα της βροχόπτωσης δημιουργεί πολλά προβλήματα. Και ήρξα σχετικά υψηλή για την επαρχία μας ή βροχόπτωση, γιατί έφτασε γύρω στα 80 εκατοστά. Για μία σύγκριση παραθέτουμε τη βροχόπτωση σε άλλες περιοχές του Νομού Ηρακλείου μέχρι τέλη του Μάρτη:

Μοίρες 415 χιλιοστά, Πρωτόρια 507, Ηράκλειο 550, Τυμπάκι 566, Άγιος Μύρων 612, Άγία Βαρβάρα 1230, Βιάννος 800.

ΘΕΡΜΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Η νορία Αγίου Παντελεήμονα και Αγίου Νικήτα Κερατοκάμπου, η οποία ιδρύθηκε πέρσει, αντιμετωπίζει πολλές ανάγκες. Απευθυνόμαστε σ' όλους τους κατοίκους και επισκέπτες της νορίας μας νά μάς βοηθήσουν στα παρακάτω:

- 1) Επίστρωση του δαπέδου της εκκλησίας, για νά μήν μπαίνουν τά νερά της βροχής και της θάλασσας σε φουρτούνες.
  - 2) Εξωτερική επίστρωση με ψιλό σοβά.
  - 3) Κατασκευή μικρού γραφείου για τή διαφύλαξη των σκευών της εκκλησίας.
  - 4) Αγορά καλυμμάτων για τις δυό Άγιες Τράπεζες.
  - 5) Κατασκευή στηθαιών στην παραλία, απέναντι από την εκκλησία για τήν προστασία της από τή μεγάλη θαλασσοταραχή. Ζητούμε τήν συμπαράσταση όλων και τούς ευχαριστούμε εκ τών προτέρων.
- Τό Εκκλησιαστικό Συμβούλιο και ο Εφημέριος.
Π" Βασίλειος Μανετάκης

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

★ ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
ση, Κράτος», όπου όμως η ευθύνη των αποφάσεων, που έχουν σχέση με τη συνεχιζόμενη εγκατάλειψη, είναι αποκλειστικά κυβερνητική.

Η σύζευξη που επιχειρείται στο σχόλιό σας ανάμεσα στο ερώτημα «Πότε και για ποιά προβλήματα της Βιάννου ασχοληθήκατε...» και στο γεγονός ότι «οι δρόμοι της βρίσκονται σε άθλια κατάσταση... κλπ.» παραγνωρίζει την παραπάνω αλήθεια. Ξεχνώντας προσωρινά τη σύζευξη, ως απάντησά στο ερώτημα: Δεν θα αναφερθώ στις παρεμβάσεις μας στα γενικά προβλήματα του Νομού «Αγροτικά προΐοντα, Υγεία, Παιδεία, Πρόνοια Κοινωνική» που ασφαλώς αναφέρονται και στην επαρχία Βιάννου, αλλά μόνο στις παρεμβάσεις τοπικού χαρακτήρα προβλημάτων, που μαζί με τις επικές μας στα χωριά της Βιάννου και τη συμμετοχή μας σε εκδηλώσεις, εκφράζουν την εκλήρωση του χρέους της αντιπροσωπικής του λαού.»

Ακολουθεί η παράθεση ημερομηνιών που κατατέθηκαν στη Βουλή ερωτήσεις για προβλήματα της επαρχίας, αποστολή τηλεγραφήματων, συμπαραστάση σε επιτροπές και υποβολή υπομνημάτων, όπως στις 2)4)78, 5)4)78, Ιούλιο 78, 2)6)78, 28)9)79, 29)2)80, 12)1)81, 6)2)81, μά και οι αριθμοί των απαντήσεων που έδωσαν τα υπουργεία στις 2)1)4)78, 2)6)78, 3)7)78, 19)7)78, 3)1)3)79, 14)3)79 18)6)79, 18)8)79, 29)9)79, 3)10)79, 14)12)79, 19)2)81 και 24)2)81. Και ο κ. Ασλάνης συνεχίζει το γράμμα του.

«Τα παραπάνω δεν εξαντλούν τις παρεμβάσεις μας, όμως δίνουν το μέτρο της αγωνιστικής συμπαράστασης των βουλευτών του ΠΑΣΟΚ στα δίκαια αιτήματα του λαού της Επαρχίας Βιάννου.

Είμαι βέβαιος, κ. Διευθυντά, πως θα συμφωνήσετε μαζί μου για την εκπλήρωση — στο μέτρο του δυνατού — του χρέους αντιπροσωπείας με το οποίο μάς τίμησε και ο λαός της Βιάννου, και πώς ο σχετικό σχόλιό σας — όσο αναφέρεται στους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ — ήταν απιστόλογος έλλειψης πληροφόρησης για την οποία υπεύθυνοι είμαστε εμείς.

Όμως η κυρία ευθύνη για την πληροφόρηση του λαού πέφτει σε σας, στις εφημερίδες, τη γνω

στή τετάρτη εξουσία.

Γι' αυτό επιτρέψτε μου, φίλε κ. Διευθυντά, να κάνω και εγώ μία επίκληση: Σάς καλώ να δημοσιεύσετε κατά σειρά όλα τα παραπάνω κείμενα — βρίσκονται στη διάθεσή σας στο Αρχείο μου — για ενημέρωση των αναγνωστών σας.

Από αυτή τη δημοσίευση θα βγούν χρήσιμα πολιτικά συμπεράσματα που ασφαλώς θα κατανεύουν ευθύνες και θα ωφελήσουν την Βιάννο.

Είμαι βέβαιος πως θα δημοσιεύσετε την απάντησή μου παρόλο το αναγκαστικό μήκος της και πως θα ανταποκριθείτε θετικά στην παραπάνω επίκλησή μου. Μου τό εγγυούνται η αγωνιστικότητα και το πάθος των «Βιαννιτικών Νέων» στην προβολή και προώθηση των βιαννιτικών προβλημάτων, αρετές για τις οποίες σας συγχαίρω.

Μέ τιμή
ΚΩΣΤΑΣ ΑΣΛΑΝΗΣ
Βουλευτής Ηρακλείου
ΣΗΜ. «Β. Ν.» Ευχαριστούμε πολύ τον φίλο της Βιάννου κ. Ασλάνη για το γράμμα που μάς έστειλε. Μαζί ευχαριστούμε και όλους τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ που συνέβαλαν στην προβολή των ερωτημάτων αυτών. Ευχαριστούμε ακόμη και κάθε άλλο βουλευτή ή ιδιώτη που με οποιοδήποτε τρόπο συμβάλλει στην προώθηση για επίλυση των προβλημάτων της επαρχίας μας.

Από τον κ. Ασλάνη θα περιμένουμε αντίγραφο των απαντήσεων που κατά καιρούς έδωσαν οι διάφοροι υπουργοί στα ερωτήματά τους. Έτσι παρά το όπισθεύμε πως εμπίπτουν στο πνεύμα του άρθρου των «Β.Ν.» φύλ. 54)15)2)81 «Αδυναμία, Α-συνείαση ή κοροϊδία;» ωστόσο θα μάς επιβεβαιώσουν ακόμη περισσότερο τις διαπιστώσεις του άρθρου αυτού.

Πιο πέρα όμως από τις διαπιστώσεις αυτές οι οποίες δείχνουν πως τα προβλήματα του τόπου μας αντί να βρίσκουν λύση τους αποτελματώνονται, καλούμαστε όλοι, πολίτες, εκπρόσωποι τους και υπηρεσίες για την εξεύρεση του τρόπου με τον οποίο θα ξεπεραστούν τα εμπόδια για να μπορούμε να ορθοποδήσει ο τόπος μας. Για να μπορούμε οι βιαννίτες να μείνουν στο χώρο τους και να μην τον δούμε σε λίγα χρόνια ημιωμιμένο, με όλες τις επιπτώσεις από μία γενικότερη ερήμωση της υπαίθρου.

ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τόν περασμένο Οκτώβρη ανασκάφηκε η πλατεία στην Άνω Βιάννο, για να καθαριστεί η τάφρος που βρίσκεται κάτω από αυτήν. Σκεπάστηκε έπειτα πρόχειρα, με συνείαση να κλυμπούξ οι περαστικοί — όλο τον χειμώνα στις λάσπες και να τους πνίγει η σκόνη τώρα που σταμάτησαν οι βροχές.

Μά η σκόνη προκαλεί μεγάλη ζημιά και σ' όλα τα μαγαζιά, που βρίσκονται στο χώρο της πλατείας. Τά τρόφιμα σκονίζονται και πολλά αχρηστεύονται. Οι καφετζήδες δεν μπορούν να σερβίρουν καφέ ή γλυκό γιατί με το πέρασμα των αυτοκινήτων σηκώνεται σύννεφο η σκόνη.

Η αρμόδια τεχνική υπηρεσία

Η ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Περιοδεία στην Κρήτη έκανε ο Πρωθυπουργός κ. Γ. Παλιός. Στην επίσκεψή του στο Ηράκλειο κοινοτικά συμβούλια της επαρχίας του υπέβαλαν υπομνήματα για τα προβλήματα των χωριών τους.

Στην επίσκεψή του στη Γεράπετρο, συνεπαρχώτες που βρέθηκαν εκεί έκαναν την πρόταση να περάσει κι από την επαρχία μας. Τό απέκλεισε όμως ο υπο

είναι ανάγκη να φροντίσει αμέσως για την κάλυψη της ασχημίας αυτής, που εκτός από τη ζημιά στους περιοίκους μάς εκθέτει σε κάθε ξένο που περνά, κι είναι πολλοί αυτή την εποχή. Πολλοί από τους καταστηματαρχές μάς βεβαιώνουν πως είναι πρόθυμοι να πληρώσουν τη δαπάνη, αν δεν υπάρχει σχετικό κονδύλιο της υπηρεσίας.

Μερικά αυτοκίνητα μπάζα χρειάζονται και στο 63ο χιλιόμετρο που έχει βουλιάζει ο δρόμος, για να σηκωθεί λίγο το κατστρωμά του, ώστε να γίνεται ομαλό τό πέρασμα των αυτοκινήτων. Είναι ντροπή να μένει σ' αυτή την κατάσταση ώπου να γίνει μελέτη και οριστική επίσκεψη του.

γός κ. Μητσοτάκης, γιατί λέγει ο δρόμος είναι κακός.

Αυτά λέει η είδηση. Εμείς τί να πούμε; Πενήντα πέντε μήνες τώρα οι στήλες αυτές φωλιάζουν για τους δρόμους της επαρχίας μας. Και όμως οι αρμόδιοι τους άφησαν να πάθουν τέτοια χάλια, που δεν τόλμησαν να περάσουν τον πρωθυπουργό της χώρας.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΜΙΡΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΟΥΣ

Ο πρόεδρος και τό κοινοτικό συμβούλιο Άμιρά Βιάννου που έκλέχθηκαν στις εκλογές του 1978, άφοδ επίσημαναν και αξιολόγησαν τά διάφορα προβλήματα της κοινότητας, άρχισαν διάφορες ενέργειες με υπομνήματα και προσωπικές επισκέψεις στους υπεύθυνους (νομάρχη — υπουργούς) για την εξεύρεση λύσης στα καυτά προβλήματα που αντιμετώπιζει η κοινότητα.

— Έτσι, στα τέλη του 1978 ηολιμελής αντιπροσωπεία με επικεφαλής τό νέο πρόεδρο, παλιούς και νέους συμβούλους, καθώς και με άλλα δύο άτομα της κοινότητας πήγαν στην Άθήνα, όπου επισκέφθηκαν τόν ύπουργό συντονισμού. Τού εξέθεσαν τά προβλήματα της κοινότητας (δρόμος Άρδης, ύδραγωγείο, άγροτικό δρόμο, ασφαλτοστρώσεις, Ηρώων κλπ.), καθώς επίσης και τη συμβολή της εγκαταλειμμένης αυτής περιοχής στην εθνική οικονομία λόγω των πρώιμων κηπευτικών, δινοντάς του και σχετικό ύπόμνημα.

— Αντιπροσωπεία με επικεφαλής τόν πρόεδρο επισκέφθηκε τούς δύο ύπουργούς στο Καστέλι Πεδιάδος, τούς ανέπτυξε τά ίδια προβλήματα και τούς παρέδωσε επίσης και σχετικό ύπόμνημα.

— Αντιπροσωπεία με επικεφαλής τόν πρόεδρο επισκέφθηκε τό Ηράκλειο τού εξέθεσε τά ίδια προβλήματα και τού παρέδωσε σχετικό ύπόμνημα.

— Αντιπροσωπία με επικεφαλής τόν πρόεδρο επισκέφθηκε τόν πρωθυπουργό στο Ηράκλειο, τού εξέθεσε τά ίδια προβλήματα και τού έδωσε και σχετικό ύπόμνημα.

Αυτές είναι λίγες από τίς πάμπολλες ενέργειες τού πρόεδρου της κοινότητας στους διάφορους υπεύθυνους της δημόσιας διοίκησης.

Παρ' όλες τίς δυσκολίες που ο πρόεδρος και τό κοινοτικό συμβούλιο αντιμετώπισε, κατόρθωσε στα δύο περασμένα χρόνια να κάμει διάφορα έργα

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

ΣΥΝΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ

Όπως πληροφορηθήκαμε, ο συνεπαρχώτης χημικός κ. Γεώργιος Αριστόδ. Πνευματικάκης, έγινε στις 16 Απριλίου έκτακτος καθηγητής της ανόργανης χημείας στη Φυσικομαθηματική Σχολή τού Πανεπιστημίου Αθηνών. Τά «ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ» τόν συγχαίρουν θερμά και τού εύχονται κάθε επιστημονική επιτυχία.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1981

Σύμφωνα με τά πρώτα στοιχεία που είχαμε από την απογραφή που έγινε στις 6 Απριλίου 1981 στην επαρχία μας απογράφηκαν 5.496 άτομα αντί 6.335 που είχαν απογραφεί τό 1971. Μείωση 120ο.

Στό επόμενο φύλλο περισσότερα στοιχεία από την απογραφή.

ΓΙΑ ΓΙΑΤΡΟ ΣΤΗ ΒΙΑΝΝΟ

Τό Κοινοτικό Συμβούλιο Άνω Βιάννου, ο Σύλλογος Γυναικών Βιάννου και άλλοι με αναφοράς και τηλεγραφήματά τους ζητούν να σταλεί γιατρός στον Υγειονομικό Σταθμό Βιάννου. Καμιά απάντηση μέχρι σήμερα. Γιατί τόση αδιαφορία για την υγεία των κατοίκων τεσσάρων χωριών;

Τά Β.Ν. με σημειώμά τους

στην κοινότητα Άμιρά, που άριθμούνται παρακάτω:

- 1979
- 1) Προμήθεια σωλήνων δεξαμενής Άμιρά 42.100 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 2) Έπισκεψη ύδραγωγείου Άρδης 4.000 δρχ. από τά κοινοτικά έσοδα
  - 3) Μετατόπιση στύλου ΔΕΗ για διαπλάτυση δρόμου Μουρί 8ρχ. 34.322 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 4) Τσιμεντόστρωση κοιν. όδου Τζεμιιάδω 165.746 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 5) Τσιμεντόστρωση κοιν. όδου 90.350 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 6) Άρδευτικό έργο Άρδης 456.300 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 7) Επιδιόρθωση άγροτικού δρόμου Ξεροκάμπου — Πατέλες 50.000 από τά κοιν. έσοδα
  - 8) Αποπεράτωση χωματουργικών εργασιών δρόμου Άμιρά — Άρδης 4.000.000 δημόσιες επενδύσεις

- 1980
- 1) Έπισκεψη ύδραγωγείου Άρδης 10.000 δρχ. από τά κοιν. έσοδα
  - 2) Τσιμεντόστρωση κοιν. όδου Παντουβάδω 136.870 από τά κοιν. έσοδα
  - 3) Τσιμεντόστρωση κοιν. όδου Χαρκιάδω 143.720 από τά κοιν. έσοδα
  - 4) Έξωτερικό δίκτυο ύδρευσης 650.000 δημόσιες έπενδ.
  - 5) Έπισκεψη ύδαταγωγού Άρδης 19.530 από τά κοιν. έσοδα
  - 6) Τοποθέτηση φλοτέρ δεξαμενής Άμιρά 21.080 από τά κοιν. έσοδα
  - 7) Διαχωριστικό έργο φλέγας 112.040 από τά κοιν. έσοδ.
  - 8) Τέλεση πανεπαρχιακού μηνιαίου γεσόντων 20.000 από τά κοιν. έσοδα
  - 9) Καθαρισμός άγροτικών δρόμων 17.975 από τά κοιν. έσοδα
  - 10) Ασφαλτόστρωση μέρους της όδου Άμιρά — Άρδης και τεχνικά 4.200.000 δημόσιες έ

πενδ.
11) Για την διαμόρφωση τού χώρου τού Ηρώου ύπάρχουν στο Νομαρχιακό Ταμείο 200.000 δρχ.
και από τό πολεμικό Μουσείο για τόν ίδιο σκοπό 100.000

Τά προβλήματα που αντιμετώπιζον οι κάτοικοι της περιοχής και που έχουν επιστημανθεί από τόν πρόεδρο της κοινότητας και τούς κοινοτικούς συμβούλους είναι πολλά και γνωστά στους υπεύθυνους της δημόσιας διοίκησης και περιμένουν τίς λύσεις τους. Άς τά λάβουν λοιπόν ύπόψη τους οι άρμόδιοι για να άνακουφιστούν λίγο όλοι οι κάτοικοι της περιοχής, που με τό μόχθο τους προσφέρουν τόσο πολλά στην εθνική μας οικονομία και που θά μπορούσαν να προσφέρουν άκόμη περισσότερα από τίς περάστιες δυνατότητες για άνάπτυξη της γεωργίας και τού τουρισμού που παρέχει η περιοχή λόγω των κλιματολογικών συνθηκών που επικρατούν.

Η ΒΙΑΝΝΟΣ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΟΣΜΟ

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ από τη σελίδα 1
πού θά πρέπει μελλοντικά να κτιζονται τά σπίτια μας για τη μεγαλύτερη οικονομία ενέργειας.

Η απευθείας μετατροπή τού ηλιακού φωτός σε ηλεκτρική ενέργεια γίνεται σήμερα βασικά στα ηλιακά κύτταρα Σιλίκιου, που κάθε κύτταρο μπορεί να δώσει μία τάση λειτουργίας μέχρι 0,5 ΒΟΛΤ.

Με την κατάλληλη σύνδεση πολλών τέτοιων κυττάρων μπορούμε να φτιάξουμε μία συστοιχία με εκμεταλλεύσιμα μεγέθη, δηλ. με τάση μέχρι 12 V.

Με τό ρεύμα αυτό μπορούμε να φορτίσουμε συστοιχίες συσσωρευτών για καλύτερη χρησιμοποίηση. Τό σημερινό κόστος μιας τέτοιας συσκευής, που θά είχε 1.000 Βάττ (ΙΚW) ισχύ, ξεπερνά τά 6.000 δολάρια, δηλ. τίς 300.000 δρχ.

Συγκριτικά αναφέρω πως σ' ένα πυρηνικό σταθμό, για πολύ μεγαλύτερη βέβαια ισχύ, τό ΙΚW στοιχίζει γύρω στα 2.000 δολάρια. Η πρόδος όμως είναι καθημερινή και τό κόστος των σχετικών κυττάρων έχει μία σταθερή πτωτική τάση και υπάρχει η ελπίδα μέσα στη δεκαετία τού 80 τό κόστος αυτό να μειωθεί γύρω στα 2.000 δολ. Με τό κόστος αυτό η ηλιακή ενέργεια θά γινόταν συναγωνιστική, γιατί βέβαια στή μέθοδο αυτή δεν έχομε δαπάνες για καύσιμα και οι δαπάνες λειτουργίας είναι πολύ χαμηλές.

Ήδη σήμερα στην αγορά κυκλοφορούν ψυγεία, τά οποία δουλεύουν με ηλεκτρικό ρεύμα που παράγεται από μία συστοιχία φωτοβολταϊκών κυττάρων με συνολική επιφάνεια 2.0 M2 περίπου. Η εγκατάσταση φορτίζει μία μπαταρία, που τροφοδοτεί τό ψυγείο και ένα λαμπτήρα φθορισμού.

Τό κόστος όλου αυτού τού

συγκροτήματος φτάνει στις 175.000 δρχ.

Έτσι, μέσα σε λίγα χρόνια οι ηλιακοί συλλέκτες, που εγκαθίστανται σήμερα για τήν παρασκευή ζεστού νερού, θά αντικατασταθούν από τούς συλλέκτες των φωτοβολταϊκών κυττάρων, που θά δίνουν ρεύμα και ζεστό νερό σε κάθε σπίτι.

Η ηλιακή ακτινοβολία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μεγάλη κλίμακα σήμερα μόνο σε θερμικές εγκαταστάσεις υψηλών θερμοκρασιών. Στήν περίπτωση αυτή ειδικά παραβολικά κάτοπτρα συγκεντρώνουν και αντανακλούν τήν ηλιακή ακτινοβολία πάνω σε ειδικούς λεβήτες συναρμολογημένους σε υψηλούς πύργους, στους οποίους ειδικά υγρά θερμαίνονται μέχρι και 1.000 β. Κ. για να εξατμιστούν, ώστε να δουλέψουν κατά τό γνωστό τρόπο των ατμοηλεκτρικών σταθμών.

Με τη μέθοδο αυτή υπάρχουν βασικά τάσεις για εγκαταστάσεις μικρής ισχύος 50—100 ΚW για αγροκτήματα και μικρούς οικισμούς και μεγάλες εγκαταστάσεις από 10.000 ΚW μέχρι 300.000 ΚW. Τό πιο φιλόδοξο σήμερα σχέδιο είναι ασφαλώς τό λεγόμενο GAST, που προβλέπει μία τέτοια εγκατάσταση, που θά έχει παραβολικά κάτοπτρα συνολικής επιφάνειας 120.000 M2 καταμετρημένα πάνω σε μία επιφάνεια 500 στρεμμάτων και ένα πύργο ύψους 200 μέτρων, πάνω στον οποίο θά συναρμολογηθεί ο αερολεβήτας.

Η πειραματική αυτή εγκατάσταση προβλέπεται να αποδώσει μία ισχύ 20.000 ΚW και τό κόστος της υπολογίζεται ότι θά φτάσει τά 12 δισεκατομμύρια δρχ.

Η μελέτη προβλέπεται να περατωθεί τό 1983 και η κατασκευή τού τό 1986)87.

Υπάρχουν όμως και σχέδια για εκμετάλλευση της ηλιακής ακτινοβολίας με μεθόδους και τρόπους που θυμίζουν περισσότερο συλλήψεις επιστημονικής φαντασίας. Μία τέτοια λύση προβλέπει ένα δορυφόρο, που θά σταθεροποιηθεί γύρω από τόν ισημερινό σ' ένα ύψος 36.000 χλμ. πάνω από τη γή.

Ο δορυφόρος αυτός θά βλέπει συνεχώς τόν ήλιο και η εγκατάστασή του θά δουλεύει όλο

τό 24ωρο. Η ηλεκτρική ενέργεια θά μετατρέπεται σε μικροκύματα, που θά στέλνονται σ' ένα ορισμένο σταθμό πάνω στή γή, όπου πάλι τά μικροκύματα θά μετατρέπονται σε ηλεκτρική ενέργεια.

Όμως ο τρόπος αυτός της εκμετάλλευσης της ηλιακής ακτινοβολίας για σήμερα μόνο στή φαντασία των ειδικών ύπάρχει, γιατί η επίλυση των σχετικών προβλημάτων δεν διαφαίνεται σήμερα στον ορίζοντα.

Η εκμετάλλευση της ηλιακής ενέργειας όμως έχει δύο βασικά εμπόδια. Τό πρώτο είναι πως τή νύκτα δεν υπάρχει ήλιος και τό δεύτερο πως χρειάζεται ηλιοφάνεια, δηλ. μεγάλες μέρες και καθαρό ουρανό.

Έτσι, οι νότιες χώρες της Ευρώπης, η Σαχάρα και οι βόρειες περιοχές της Αφρικής πλεονεκτούν σοβαρά σε σχέση με τίς βόρειες ευρωπαϊκές χώρες.

Με τήν ανάπτυξη λοιπόν των μέσων και μεθόδων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας ο φτωχός Νότος θά κληθεί να τροφοδοτεί με ενέργεια τόν πλούσιο Βορρά.

Κατά πρόεκταση και οι νότιες περιοχές της Κρήτης με τη μεγαλύτερη ηλιοφάνεια και τόν καλύτερο προσανατολισμό θά αποτελέσουν πηγή ενέργειας της Κρήτης και της Ηπειρωτικής Ελλάδας.

Ίσως λοιπόν να μην είναι μακριά η μέρα, όπου πάνω στον Ομαλό της Βιάννου και στους Καβάλους τού Κερατόκαμπου θά ανεγερθούν μεγάλοι ηλιακοί σταθμοί για τήν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, που θά στέλνουν τό ρεύμα τους μέχρι τά απώτερα όρια της Ελληνικής Επικράτειας.

Και αν δεν μπορούμε σήμερα να τό θεωρήσουμε για βέβαιο, μπορούμε όμως με βεβαιότητα να πιστέψουμε πως ο κόσμος των επόμενων δεκαετιών θά ναι ένας συναρπαστικός κόσμος μιας τεχνολογίας και επιστήμης, που κάνει σήμερα τά πρώτα της δειλά βήματα.

Μέσα στον κόσμο αυτό θά πρέπει και η Βιάννος να πάρει τήν πρέπουσα θέση, που τήν επιβάλλει η αρχαιότερη ιστορία της και τό πλούσιο δυναμικό των κατοίκων της.